

Κάρλο Καφιέρο, Αναρχία και κομμουνισμός

Σε ένα συνέδριο [στυμ. τμήματος της Πρώτης Διεθνούς] που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι από την περιοχή του Κέντρου, ένας ομιλητής, ο οποίος ξεχώρισε λόγω της αγριότητας του εναντίον των αναρχικών, δήλωσε: «Ο κομμουνισμός και η αναρχία θα ούρλιαζαν αν βρίσκονταν μαζί».

Ένας άλλος ομιλητής που μίλησε επίσης εναντίον των αναρχικών, αν και λιγότερο σκληρά, φώναξε, μιλώντας για την οικονομική ισότητα: «Πώς μπορεί να παραβιαστεί η ελευθερία, αν υπάρχει ισότητα;»

Λοιπόν! Θεωρώ ότι και οι δύο ομιλητές κάνουν λάθος.

Μπορεί να υπάρχει απόλυτη οικονομική ισότητα, χωρίς να υπάρχει καθόλου ελευθερία. Ορισμένες θρησκευτικές κοινότητες αποτελούν ζωντανή απόδειξη αυτού του γεγονότος, αφού εκεί υπάρχει η πληρέστερη ισότητα μαζί όμως και ο δεσποτισμός. Πλήρης ισότητα, επειδή ο ηγέτης ντύνεται με το ίδιο ύφασμα και τρώει στο ίδιο τραπέζι με τους άλλους· δεν ξεχωρίζει τον εαυτό του με κανέναν άλλο τρόπο παρά από το δικαίωμά του να διοικεί. Και οι υποστηρικτές του «Λαϊκού Κράτους»; Αν δεν συναντήσουν εμπόδια, είμαι βέβαιος ότι τελικά θα επιτύχουν την τέλεια ισότητα, αλλά ταυτόχρονα τον τέλειο δεσποτισμό, γιατί, ας μην ξεχνάμε, ο δεσποτισμός του σημερινού Κράτους θα ενίσχυε τον οικονομικό δεσποτισμό όλου του κεφαλαίου που πέρασε στα χέρια του Κράτους, και όλα θα πολλαπλασιάζονταν με τον αναγκαίο συγκεντρωτισμό που απαιτείται για το νέο αυτό Κράτος. Και γι' αυτό εμείς, οι αναρχικοί, οι φίλοι της ελευθερίας, προτείνουμε μια πλήρη επίθεση ενάντια σε όλα αυτά.

Έτσι, σε αντίθεση με όσα ειπώθηκαν, έχουμε τον τέλειο λόγο να φοβόμαστε για την ελευθερία, ακόμη και όταν υπάρχει ισότητα· ωστόσο δεν υπάρχει φόβος για την ισότητα όπου υπάρχει αληθινή ελευθερία, εν ολίγοις, αναρχία.

Τέλος, η αναρχία και ο κομμουνισμός, αντί να ούρλιαζαν αν βρίσκονταν μαζί, θα ούρλιαζαν επειδή δεν είναι μαζί – επειδή αυτοί οι δύο όροι, συνώνυμα της ελευθερίας και της ισότητας, είναι οι δύο απαραίτητοι και αδιαίρετοι όροι της επανάστασης.

Το επαναστατικό μας ιδανικό είναι πολύ απλό, όπως θα δούμε: αποτελείται, όπως και όλων των προκατόχων μας, από αυτούς τους δύο όρους: ελευθερία και ισότητα. Υπάρχει μόνο μια μικρή διαφορά.

Εκπαιδευμένοι από την εμπειρία των εξαπατήσεων που διαπράχθηκαν από εκείνους που αντιτίθενται σε πολιτικοκοινωνικές απελευθερώσεις και μεταρρυθμίσεις, όλων των ειδών και ανά πάσα στιγμή, μέσω των λέξεων ελευθερία και ισότητα, θεωρήσαμε σκόπιμο να θέσουμε τους δύο αυτούς όρους μαζί με την έκφραση της ακριβούς αξίας τους.

Συνεπώς, συνδυάζουμε αυτούς τους δύο όρους, ελευθερία και ισότητα, δύο ισοδύναμα, των οποίων το ακριβές νόημα δεν μπορεί να προκαλέσει παρανοήσεις και υποστηρίζουμε: «Θέλουμε την ελευθερία, δηλαδή την αναρχία και την ισότητα, δηλαδή, τον κομμουνισμό.»

Η αναρχία σήμερα είναι μια επίθεση, ένας πόλεμος εναντίον όλων των αρχών, ενάντια σε όλη την εξουσία, εναντίον όλων των κρατών. Σε μελλοντικές κοινωνίες, η αναρχία θα είναι μια άμυνα, το εμπόδιο ενάντια στην επανεγκαθίδρυση της εξουσίας, κάθε εξουσίας, κάθε κράτους: πλήρης και ολοκληρωμένη ελευθερία του ατόμου που, ελεύθερα και ωθούμενος μόνο από τις ανάγκες, τις απολαύσεις και τις προτιμήσεις του, συνενώνεται με άλλα άτομα σε ομάδες ή σε συνεταιρισμό· ελεύθερη ανάπτυξη του συνεταιρισμού που ομοσπονδοποιείται μαζί με άλλους στην κομμούνια ή τη γειτονιά· ελεύθερη ανάπτυξη των κομμούνων που ενώνονται σε ομοσπονδίες στην περιοχή – και ούτω καθεξής: περιοχές στο έθνος, έθνη στην ανθρωπότητα.

Ο κομμουνισμός, το ζήτημα που μας απασχολεί πιο συγκεκριμένα σήμερα, είναι το δεύτερο σημείο του επαναστατικού ιδανικού μας.

Ο κομμουνισμός σήμερα εξακολουθεί να αποτελεί επίθεση· δεν είναι η καταστροφή της εξουσίας, αλλά η απόκτηση, στο όνομα της ανθρωπότητας, όλου του πλούτου που υπάρχει στον πλανήτη. Στην κοινωνία του μέλλοντος, ο κομμουνισμός θα είναι η απόλαυση όλου του υπάρχοντος πλούτου, από όλους τους ανθρώπους και σύμφωνα με την αρχή: από τον καθένα σύμφωνα με τις ικανότητές του, στον καθένα σύμφωνα με τις ανάγκες του, δηλαδή από τον καθένα στον καθένα με την επιθυμία του.

Είναι απαραίτητο να παρατηρήσουμε – και αυτό απαντά στους αντιπάλους μας, τους εξουσιαστές και κρατιστές κομμουνιστές – ότι η κατοχή και η απόλαυση του υπάρχοντος πλούτου, πρέπει, σύμφωνα με εμάς, να είναι πράξη του ίδιου του λαού. Οι άν-

θρωποι, λένε, η ανθρωπότητα, δεν είναι άτομα ικανά να κατασχέσουν τον πλούτο και να τον πάρουν στα χέρια τους· πρέπει να συμπεράνουμε, είναι αλήθεια, πως είναι απαραίτητο, για το λόγο αυτό, να θεσπιστεί μια άρχουσα τάξη, εκπροσώπων και αντιπροσώπων του κοινού πλούτου. Αλλά εμείς δεν συμεριζόμαστε αυτήν την άποψη. Ούτε μεσάζοντες, ούτε εκπρόσωποι που καταλήγουν πάντα να αντιπροσωπεύουν κανέναν άλλον εκτός από τους ίδιους τους εαυτούς τους! Κανένας διαχειριστής της ισότητας, κανένας διαχειριστής της ελευθερίας! Καμία νέα κυβέρνηση, κανένα νέο κράτος, είτε ονομάζεται λαϊκό είτε δημοκρατικό, επαναστατικό ή προσωρινό.

Ο κοινός πλούτος που κατανέμεται σε ολόκληρο τον κόσμο, με όλα τα δικαιώματά του να ανήκουν στο σύνολο της ανθρωπότητας, θα χρησιμοποιηθεί από κοινού από αυτούς που βρίσκονται στο επίπεδο αυτού του πλούτου και είναι σε θέση να τον χρησιμοποιήσουν. Οι άνθρωποι μιας τέτοιας γης θα χρησιμοποιήσουν τον πλανήτη, τις μηχανές, τα εργαστήρια, τα σπίτια, τη γη κ.λ.π., ώστε να τους εξυπηρετήσουν όλους από κοινού. Μέρη της ανθρωπότητας, θα ασκήσουν εδώ, πραγματικά και άμεσα, το δικαίωμά τους σε ένα τμήμα του ανθρώπινου πλούτου. Αλλά ακόμη, εάν ένας κάτοικος του Πεκίνου εμφανίζονταν σε αυτή τη γη, θα είχε τα ίδια δικαιώματα με τους άλλους: θα απολάμβανε μαζί με τους υπόλοιπους τον πλούτο της χώρας, όπως έκανε και στο Πεκίνο.

Ήταν έτσι αρκετά μπερδεμένος, εκείνος ο ομιλητής που κατήγγειλε τους αναρχικούς ότι θέλουν να δημιουργήσουν περιουσία ως μέλη σωματείων. Δεν θα ήταν υπέροχο να καταστρέψαμε το κράτος για να το αντικαταστήσουμε με ένα πλήθος μικρότερων κρατών; Να σκοτώσουμε το τέρας με το ένα κεφάλι για να βρεθούμε μπροστά στο τέρας με τα χίλια κεφάλια!

Όχι, το έχουμε πει, και δεν θα σταματήσουμε να το λέμε: ούτε μεσολαβητές, ούτε μεσσίες ή χρήσιμοι υπάλληλοι που πάντα καταλήγουν να γίνονται οι πραγματικοί ηγέμονες: θέλουμε όλος ο υπάρχων πλούτος να λαμβάνεται άμεσα από τους ίδιους τους ανθρώπους και να κρατείται από τα ισχυρά τους χέρια και οι ίδιοι οι άνθρωποι να αποφασίζουν τον καλύτερο τρόπο να τον απολαύσουν, είτε για παραγωγή είτε για κατανάλωση.

Αλλά οι άνθρωποι μας ρωτούν: είναι ο κομμουνισμός εφαρμόσιμος; Θα μπορούσαμε να διαθέτουμε αρκετά προϊόντα ώστε να αφήσουμε όλους να έχουν το δικαίωμα να πάρουν ό,τι επιθυμούν, χωρίς να απαιτούμε από τους ανθρώπους περισσότερη εργασία από αυτή που είναι πρόθυμοι να δώσουν;

Απαντάμε: ναι. Είναι βέβαιο ότι μπορούμε να εφαρμόσουμε αυτήν την αρχή: από τον καθένα ανάλογα με τις δυνατότητές του, στον καθένα ανάλογα με τις ανάγκες του, διότι, στις μελλοντικές κοινωνίες, η παραγωγή θα είναι τόσο άφθονη ώστε δεν θα χρειαστεί να περιορίζουμε την κατανάλωση ή να ζητάμε από τους ανθρώπους περισσότερη δουλειά απ' όση είναι πρόθυμοι ή ικανοί να δώσουν.

Αυτή τη στιγμή δεν μπορούμε να φανταστούμε αυτή την τεράστια αύξηση της παραγωγής, αλλά μπορούμε να την υποθέσουμε εξετάζοντας τα αίτια που θα την προκαλέσουν. Αυτά τα αίτια μπορούν να συνοψιστούν σε τρεις αρχές:

1. Αρμονία της συνεργασίας στους διάφορους κλάδους της ανθρώπινης δραστηριότητας που θα αντικαταστήσει τις σημερινές μάχες που μεταφράζονται σε ανταγωνισμό.
2. Εισαγωγή σε μεγάλη κλίμακα όλων των ειδών μηχανημάτων.
3. Σημαντική διατήρηση των δυνάμεων εργασίας και πρώτων υλών, υποστηριζόμενη από την κατάργηση της επιβλαβούς ή άχρηστης παραγωγής.

Ο ανταγωνισμός, η μάχη, είναι μία από τις θεμελιώδεις αρχές της καπιταλιστικής παραγωγής, η οποία έχει ως σύνθημα: *mors tua vita mea*, ο θάνατός σου η ζωή μου. Η καταστροφή του ενός φτιάχνει την περιουσία του άλλου. Και αυτός ο αδυσώπητος αγώνας συμβαίνει από έθνος σε έθνος, από περιοχή σε περιοχή, από άτομο σε άτομο, μεταξύ των εργαζομένων καθώς και μεταξύ των καπιταλιστών. Είναι μια θανάσιμη μάχη, ένας αγώνας όλων των μορφών: αγώνας σώμα με σώμα, αγώνας σε ομάδες, ομίλους, στρατιωτικά σώματα. Ένας εργαζόμενος βρίσκει δουλειά, όταν κάποιος άλλος την χάνει· ένας κλάδος ή πολλές βιομηχανίες ευημερούν όταν άλλες παρακμάζουν.

Λοιπόν! Φανταστείτε όταν, στην κοινωνία του μέλλοντος, αυτή η ατομικιστική αρχή της καπιταλιστικής παραγωγής, ότι κάθε άνθρωπος ενδιαφέρεται για τον εαυτό του στρεφόμενος εναντίον των άλλων και κατ' επέκταση όλοι στρέφονται εναντίον όλων, θα αντικατασταθεί από την αληθινή αρχή της ανθρώπινης κοινωνίας: ένας για όλους και όλοι για έναν – δεν θα λάβουμε τεράστιες αλλαγές στα αποτελέσματα της παραγωγής; Φανταστείτε πόσο μεγάλη θα είναι η ανάπτυξη της παραγωγής, όταν κάθε άνθρωπος, μακριά από την ανάγκη να καταπολεμήσει τους άλλους, θα βοηθηθεί από εκείνους, όταν δεν θα είναι εχθροί του αλλά συνεργάτες. Αν το συλλογικό έργο δέκα ανθρώπων καταλήξει σε απολύτως αδύνατο αποτέλεσμα για έναν μόνο άνθρωπο, πόσο μεγάλα θα είναι τα αποτελέσματα μιας μεγάλης κλίμακας συνεργασίας όλων των ανθρώπων που σήμερα εργάζονται εχθρικά μεταξύ τους:

Και οι μηχανές; Η εμφάνιση αυτών των ισχυρών βοηθών εργασίας, όσο ευρεία κι αν φαίνεται σε εμάς σήμερα, είναι ελάχιστη σε σχέση με αυτό που θα είναι στις μελλοντικές κοινωνίες. Σήμερα, τα μηχανήματα έχουν συχνά την άγνοια του καπιταλιστή, αλλά συχνότερα το ενδιαφέρον του. Πόσες μηχανές δεν θα χρησιμοποιηθούν μόνο και μόνο επειδή δεν φέρνουν άμεσο όφελος στον καπιταλιστή;

Μήπως μια εταιρεία εξόρυξης άνθρακα, για παράδειγμα, θα οδηγηθεί σε σημαντική οικονομική επιβάρυνση προκειμένου να διασφαλίσει τα συμφέροντα των εργαζομένων και θα κατασκευάσει δαπανηρά μηχανήματα που θα βοηθήσουν τους ανθρακωρύχους να κατεβαίνουν στα ορυχεία; Η τοπική αρχή θα φέρει μια μηχανή για να σπάσει τους βράχους, όταν αυτή η εργασία της δίνει τα μέσα ώστε να δίνει φτηνή

ελεημοσύνη στους πεινασμένους; Τόσες πολλές ανακαλύψεις, τόσες πολλές εφαρμογές της επιστήμης παραβλέπονται μόνο και μόνο επειδή δεν φέρνουν αρκετά στον καπιταλιστή!

Ο ίδιος ο εργαζόμενος σήμερα είναι εχθρός των μηχανών και δικαίως, εφόσον γι' αυτόν είναι το τέρας που έρχεται να τον κυνηγήσει, να τον κάνει να πεινάσει, να τον υποβαθμίσει, να τον βασανίσει, να τον συντρίψει. Και τι τεράστιο ενδιαφέρον θα είχε, αντίθετα, το να αυξηθεί ο αριθμός τους, όταν ο εργαζόμενος δεν θα είναι πλέον στην υπηρεσία των μηχανών· αντίθετως, εκείνες θα ήταν στην υπηρεσία του, βοηθώντας τον για την ευημερία του!

Τέλος, είναι απαραίτητο να λάβουμε υπόψη τις τεράστιες εξοικονομήσεις που θα προκύψουν από τα τρία στοιχεία της εργασίας: τη δύναμη, τα μέσα και τα υλικά, τα οποία σπαταλούνται σε τεράστιο βαθμό σήμερα, καθώς χρησιμοποιούνται για την παραγωγή απολύτως άχρηστων αντικειμένων, όταν δεν είναι επιβλαβή για την ανθρωπότητα.

Πόσοι εργάτες, πόσα υλικά και πόσα εργαλεία χρησιμοποιούν σήμερα οι στρατιές της γης και της θάλασσας για να κατασκευάσουν πλοία, φρούρια, κανόνια και όλα αυτά τα οπλοστάσια επιθετικών και αμυντικών όπλων! Πόσες από αυτές τις δυνάμεις σπαταλούνται για να παράγουν πολυτελή αντικείμενα που δεν εξυπηρετούν τίποτα άλλο παρά τις ανάγκες της ματαιοδοξίας και της διαφθοράς!

Και όταν όλη αυτή η δύναμη, όλα αυτά τα υλικά, όλα αυτά τα εργαλεία χρησιμοποιούνται για τη βιομηχανία, ώστε να παραχθούν αντικείμενα που τα ίδια θα χρησιμεύσουν στην παραγωγή, τι θαυμάσια αύξηση θα δούμε σε αυτήν!

Ναι, ο κομμουνισμός είναι εφαρμόσιμος! Μπορούμε βέβαια να επιτρέψουμε σε όλους να πάρουν σύμφωνα με τη θέλησή τους, αφού θα υπάρχουν αρκετά για όλους. Δεν θα χρειαστεί πλέον να απαιτήσουμε περισσότερη δουλειά απ' όση κάποιος θέλει να δώσει, γιατί θα υπάρχουν πάντα αρκετά προϊόντα για αύριο.

Και χάρη σε αυτήν την αφθονία η δουλειά θα χάσει τον τρομακτικό χαρακτήρα της υποδούλωσης, αφήνοντας σε αυτήν μόνο τη γοητεία μιας ηθικής και φυσικής ανάγκης, όπως της μελέτης και της ζωής με τη φύση.

Δεν θέλουμε απλώς να πούμε ότι ο κομμουνισμός είναι δυνατός· μπορούμε να επιβεβαιώσουμε ότι είναι απαραίτητος. Όχι μόνο να θέλαμε να είμαστε κομμουνιστές· πρέπει να είμαστε κομμουνιστές, αλλιώς ρισκάρουμε να χάσουμε το νόημα της επανάστασης.

Στην πραγματικότητα, μετά την κολεκτιβοποίηση των εργαλείων και των πρώτων υλών, αν διατηρήσουμε την ατομική οικειοποίηση των προϊόντων εργασίας, θα βρεθούμε αναγκασμένοι να εξοικονομήσουμε χρήματα και, ακολούθως, θα υπάρξει μια μεγαλύτερη ή μικρότερη συσσώρευση πλούτου, ανάλογα με την μεγαλύτερη ή μικρότερη αξία, ή μάλλον, ανάλογα με την μεγαλύτερη ή μικρότερη ικανότητα των ατόμων.

Επομένως, η ισότητα θα εξαφανιζόταν, επειδή εκείνοι που θα κατάφερναν να συγκεντρώσουν περισσότερο πλούτο θα είχαν ήδη εξυψωθεί σε σχέση με το επίπεδο των άλλων. Δεν θα παρέμενε πλέον περισσότερο από ένα βήμα πριν οι αντεπαναστάτες μπορέσουν να καθιερώσουν το δικαίωμα της κληρονομιάς. Άκουσα μάλιστα έναν διάσημο σοσιαλιστή, ένα λεγόμενο επαναστάτη, ο οποίος υποστήριξε την ατομική απόδοση προϊόντων και τελείωσε το λόγο του λέγοντας ότι δεν είδε κανένα μειονέκτημα σε μια κοινωνία που δέχτηκε τη μεταφορά των προϊόντων με κληρονομιά: αυτό, σύμφωνα με τον ίδιο, θα ήταν απίθανο να έχει οποιεσδήποτε επιπτώσεις. Για όσους από εμάς γνωρίζουμε από κοντά τα αποτελέσματα στα οποία έφτασε η κοινωνία με αυτή τη συσσώρευση πλούτου και τη μεταβίβασή τους με την κληρονομιά, δεν μπορεί να υπάρξει καμία αμφιβολία πάνω σε αυτό το θέμα.

Αλλά η ατομική κατανομή των προϊόντων θα εγκαθίδρυε και πάλι όχι μόνο την ανισότητα μεταξύ των ανθρώπων αλλά και την ανισότητα μεταξύ των διαφόρων μορφών εργασίας. Θα βλέπαμε σχεδόν αμέσως την επανεμφάνιση της «καθαρής» και της «βρόμικης» εργασίας, της «ευγενούς» και της «απαίσιης» εργασίας: η πρώτη θα γινόταν από τους πλούσιους, η δεύτερη θα είχε ανατεθεί στους φτωχούς. Έτσι, δεν θα ήταν πλέον η κλήση και το γούστο που θα οδηγούσε έναν άνθρωπο να αφιερωθεί σε ένα είδος δραστηριότητας σε σχέση με κάποιο άλλο: θα ήταν το συμφέρον του, η ελπίδα να κερδίσει περισσότερα σε ένα συγκεκριμένο επάγγελμα. Με αυτό τον τρόπο η τεμπελιά και η επιμέλεια, η αξία και η έλλειψη αξίας, οι καλοί και οι κακοί, η κακία και η αρετή και, κατά συνέπεια, η «ανταμοιβή» από τη μια και η «τιμωρία» από την άλλη, ο νόμος, ο δικαστής, τα πρωτοπαλίκαρα, η φυλακή θα επανεμφανίζονταν όλα.

Υπάρχουν σοσιαλιστές που προσκολλώνται στην υποστήριξη της ιδέας της ατομικής κατανομής προϊόντων εργασίας, βασισμένοι στο αίσθημα της δικαιοσύνης.

Παράξενη ψευδαίσθηση! Με τη συλλογική εργασία, που μας επιβάλλει την ανάγκη μεγάλης κλίμακας παραγωγή και μεγάλης κλίμακας χρήση των μηχανών, με αυτή την συνεχώς αυξανόμενη τάση της σύγχρονης εργασίας να υπηρετεί τον εαυτό της μέσα από το έργο των προηγούμενων γενεών – πώς θα μπορέσουμε να προσδιορίσουμε ποια τμήματα του προϊόντος ανήκουν σε ποιον; Είναι απολύτως αδύνατο, και οι ίδιοι οι αντίπαλοί μας το γνωρίζουν τόσο καλά ώστε καταλήγουν να λένε «Λοιπόν, θα χρησιμοποιήσουμε ως βάση για την κατανομή τις ώρες εργασίας», αλλά, ταυτόχρονα, οι ίδιοι παραδέχονται ότι αυτό θα ήταν άδικο, επειδή με τρεις ώρες εργασίας από τον Πιερ θα μπορούσαν να παράγουν όσο με πέντε ώρες εργασίας από τον Πωλ.

Στις παλιές εποχές, αποκαλούσαμε τους εαυτούς μας “κολεκτιβιστές” επειδή αυτή ήταν η λέξη που μας διέκρινε από τους ατομικιστές και από τους απολυταρχικούς κομμουνιστές· αλλά τελικά είμαστε όλοι απλά αντιεξουσιαστές κομμουνιστές και, οι αυτοαποκαλούμενοι “κολεκτιβιστές”, πιστεύαμε ότι εκφράζαμε με αυτό το όνομα την ιδέα μας ότι πρέπει να συγκεντρωθούν τα πάντα, χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ των εργαλείων και των υλικών της εργασίας και των προϊόντων συλλογικής εργασίας.

Αλλά, μια μέρα, είδαμε μια νέα απόχρωση σοσιαλιστών που, αναβιώνοντας τα λάθη του παρελθόντος, θαυμάζοντας τον εαυτό τους ενώ φιλοσοφούσαν, διαχωρίζοντας τον εαυτό τους σε αυτό το ζήτημα, ολοκλήρωσαν το λόγο τους κάνοντας τούς εαυτούς τους αποστόλους της παρακάτω θέσης:

«Υπάρχουν», λένε, «η αξία χρήσης και η αξία παραγωγής. Η αξία χρήσης είναι αυτή που χρησιμοποιούμε για να ικανοποιήσουμε τις προσωπικές μας ανάγκες: το σπίτι στο οποίο ζούμε, τα τρόφιμα που καταναλώνουμε, τα ρούχα, τα βιβλία κλπ., ενώ η αξία παραγωγής είναι αυτή που χρησιμοποιούμε για να παράγουμε: το εργαστήριο, τα υπόστεγα, το μαντρί, η αποθήκη, οι μηχανές και τα εργαλεία όλων των ειδών εργασίας, ο ήλιος, οι πρώτες ύλες κλπ. Τα πρώτα, που εξυπηρετούν τις ανάγκες του ατόμου», λένε, «πρέπει να αποδοθούν στο άτομο, ενώ τα δεύτερα, τα οποία βοηθούν τον καθένα να παράγει, θα πρέπει να κατέχονται από κοινού».

Αυτή είναι η πρόσφατα ανακαλυφθείσα – ή μάλλον, ανανεωμένη όσο χρειάζεται – οικονομική θεωρία.

Αλλά ρωτώ εσάς, εσάς που δίνετε τον ευνοϊκό τίτλο της “αξίας παραγωγής” στον άνθρακα που τροφοδοτεί τα μηχανήματα, στο ορυκτέλαιο που χρησιμεύει για να τα λιπαίνει, στο πετρέλαιο που φωτίζει το έργο του – γιατί αρνείστε αυτόν τον τίτλο στο ψωμί, στο κρέας που τρώω, στο λάδι με το οποίο ετοιμάζω τη σαλάτα μου, στο φωτάριο που φωτίζει τη δουλειά μου, σε όλα όσα βοηθούν στη ζωή και στη λειτουργία αυτού του τέλει μηχανήματος, του πατέρα όλων των μηχανών: του ανθρώπου;

Κατηγοριοποιείται ως αξία παραγωγής το λιβάδι και το στάβλο που χρησιμεύουν για τη στέγαση αγελάδων και αλόγων και αποκλείετε τα σπίτια και τους κήπους που εξυπηρετούν το πιο ευγενές όλων των ζώων: τον άνθρωπο; Πού είναι η λογική σας;

Εκτός αυτού, εσείς οι ίδιοι που φαντάζεστε τους εαυτούς σας ως αποστόλους αυτής της θεωρίας, γνωρίζετε πολύ καλά ότι αυτός ο διαχωρισμός δεν υπάρχει στην πραγματικότητα, και ότι εάν είναι δύσκολο να το απεικονίσουμε σήμερα, θα εξαφανιστεί εντελώς την ημέρα που όλοι θα είμαστε ταυτοχρόνως παραγωγοί και καταναλωτές.

Έτσι, βλέπουμε ότι δεν είναι αυτή η θεωρία η οποία θα μπορούσε να δώσει μια νέα ώθηση στους υποστηρικτές των ατομικών αποδόσεων των προϊόντων της εργασίας. Αυτή η θεωρία απέκτησε μόνο ένα αποτέλεσμα: αυτό της αποκάλυψης του παιχνιδιού αυτών των λίγων σοσιαλιστών που θα ήθελαν να περιορίσουν το εύρος της επαναστατικής σκέψης· έχει ανοίξει τα μάτια μας και μας έδειξε την αναγκαιότητα να λέμε ξάστερα ότι είμαστε κομμουνιστές.

Αλλά τελικά, ας ασχοληθούμε με τη μία και μόνη σοβαρή ένσταση που οι αντίπαλοί μας έφεραν κατά του κομμουνισμού.

Όλοι συμφωνούμε ότι αναγκαστικά κινούμαστε προς τον κομμουνισμό, αλλά παρατηρούμε ότι στην αρχή τα προϊόντα δεν θα είναι άφθονα· θα χρειαστεί να καθιερώ-

σουμε μερίδες και να χωρίσουμε πόρους, και το καλύτερο μέρος των προϊόντων της εργασίας θα βασιστεί στην ποσότητα εργασίας που θα αποδώσει ο καθένας.

Σε αυτό απαντάμε ότι, σε μια μελλοντική κοινωνία, ακόμη και όταν θα είμαστε υποχρεωμένοι να κατανέμουμε τους πόρους, πρέπει να παραμένουμε κομμουνιστές: αυτό σημαίνει ότι η διανομή πρέπει να γίνεται όχι ανάλογα με την αξία, αλλά με τις ανάγκες.

Πάρτε για παράδειγμα την οικογένεια, αυτό το μικρό μοντέλο κομμουνισμού (ενός περισσότερο αυταρχικού κομμουνισμού από αναρχικό, είναι αλήθεια, το οποίο όμως, στο παράδειγμα μας, δεν αλλάζει τίποτα).

Στην οικογένεια, ας υποθέσουμε ότι ο πατέρας φέρνει σπίτι εκατό σεντς κάθε μέρα, ο μεγαλύτερος γιος τρία φράγκα, ο μεσαίος σαράντα σεντς, και ο μικρότερος μόνο πέντε σεντς την ημέρα. Ο καθένας φέρνει τα χρήματα στη μητέρα που κρατά τα μετρητά και ταΐζει όλους αυτούς. Ο καθένας κερδίζει διαφορετικά ποσά, αλλά στο δείπνο, ο καθένας εξυπηρετεί τον εαυτό του σύμφωνα με τις ορέξεις του· δεν υπάρχει κατανομή. Αλλά έρχονται άσχημες μέρες και η παντελής έλλειψη χρημάτων αναγκάζει την μητέρα να μην βασίζεται πλέον στην όρεξη και το γούστο του κάθε ατόμου για τη διανομή στο δείπνο. Είναι απαραίτητο να δοθούν συγκεκριμένες μερίδες φαγητού και, είτε με πρωτοβουλία της μητέρας είτε με τη σιωπηρή συμφωνία ολόκληρου του τραπέζιού, οι μερίδες μειώνονται. Βλέπετε, όμως, αυτή η κατανομή δεν συμβαίνει ανάλογα με τα κέρδη, επειδή είναι τα μικρότερα παιδιά που λαμβάνουν τις πιο γενναιόδωρες μερίδες ενώ το καλύτερο κομμάτι του κρέατος προορίζεται για την ηλικιωμένη γυναίκα που δεν κερδίζει τίποτα. Ακόμη και κατά τη διάρκεια έλλειψης τροφίμων, η οικογένεια λειτουργεί βάσει της αρχής της διανομής ανάλογα με τις ανάγκες του καθενός. Θα μπορούσε να είναι διαφορετικά στην ανθρώπινη οικογένεια του μέλλοντος;

Είναι προφανές ότι θα μπορούσα να πω περισσότερα πάνω σε αυτό το θέμα, αν δεν μιλούσα μπροστά σε αναρχικούς. Δεν μπορούμε να είμαστε αναρχικοί χωρίς να είμαστε κομμουνιστές. Στην πραγματικότητα, η παραμικρή ιδέα περιορισμού ήδη περιέχει σπόρους αυταρχισμού. Δεν θα προλάβαινε να γίνει αντιληπτό προτού αμέσως να δημιουργηθούν ο νόμος, ο δικαστής, ο αστυνομικός.

Πρέπει να είμαστε κομμουνιστές επειδή στον κομμουνισμό θα συνειδητοποιήσουμε την πραγματική ισότητα. Πρέπει να είμαστε κομμουνιστές επειδή οι άνθρωποι, που δεν καταλαβαίνουν την κολεκτιβιστική σοφιστεία, κατανοούν απόλυτα τον κομμουνισμό, όπως έχουν ήδη παρατηρήσει οι φίλοι μας Ρεκλύ και Κροπότκιν. Πρέπει να είμαστε κομμουνιστές, επειδή είμαστε αναρχικοί, γιατί η αναρχία και ο κομμουνισμός είναι οι δύο όροι που είναι απαραίτητοι για την επανάσταση.

**Μετάφραση: Λυσσασμένοι Προλετάριοι <https://rabidproletarians.espivblogs.net/archives/806>*

***Πηγή: <https://theanarchistlibrary.org/library/carlo-cafiero-anarchy-and-communism>*